

TEN BESTUURLIJKE TITEL

Not.nr.: 66.22.102568/99

van: 6 november 2008

Griffiennr.: 1525

Rep. nr.: 1910

VONNIS uitgesproken in het gerechtshuis "Het Kasteel" te Turnhout op: **DONDERDAG ZES NOVEMBER TWEEDUIZEND EN ACHT** in de openbare zitting van de Dertiende Kamer van de Rechtbank van Eerste Aanleg van het gerechtelijk arrondissement Turnhout, waar zetelden:

Rechter-Voorzitter;
Rechter;
Rechter;
Eerste Substituut-procureur des Konings;
Griffier.

Inzake van het OPENBAAR MINISTERIE tegen:

- 2929 1. , geboren te op
autobestuurder, wonende te
- 2930 2. , geboren te op ,
kapster, wonende te
- 2931 3. , geboren te op ,
slager, wonende te
- 2932 4. , geboren te op wo-
nende te

BEKLAAGD VAN: te

Om het wanbedrijf uitgevoerd te hebben of om aan de uitvoering ervan rechtstreeks medegewerkt te hebben, hetzij om, door enige daad, tot de uitvoering zodanige hulp verleend te hebben dat zonder zijn bijstand het misdrijf niet kon gepleegd worden,

A/ Bij inbreuk op de artikelen 44 § 1-1°, 45 § 4, 64 (1°, 2°, 3° en 5° lid) en 65 van de wet van 29 maart 1962 houdende organisatie van de ruimtelijke ordening en van de stedenbouw (B.S. 12.04.1962), zoals nadien geformuleerd in de artikelen 42 § 1, 43 § 4, 66 (1°, 2°, 3° en 5° lid) en 68 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecorrigéerd op 22 oktober 1996 (B.S. 15.03.1997), door het uitvoeren van werken, het in stand houden ervan, door het verkavelen van grondeigendom of hoe dan ook, inbreuk

te hebben gemaakt op de voorschriften der bijzondere plannen van aanleg, op de bepalingen van de titels II en III of op die van de verordeningen vastgesteld ter uitvoering van titel III en van het eerste hoofdstuk van titel IV van voormelde wet, door namelijk zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen te hebben gebouwd, een grond gebruikt voor het plaatsen van n of meer vaste inrichtingen, te hebben afgebroken, herbouwd of een bestaande woning te hebben verbouwd (instandhoudings- of onderhoudswerken uitgezonderd), in casu:

1. **door op het terrein gelegen te ten kadaster gekend onder sectie nummers : in eigendom toebehorende aan gedaagden een loods van 11 x 16 m, paardenstallen 4,2 x 11 m, toegangsweg te hebben gebouwd tussen 1 januari 1989 en 31 oktober 1990,**
2. **en de sub 1 omschreven toestand in stand gehouden te hebben in de periode gaande van 1 januari 1989 tot en met 24 maart 1997**

De feiten sub 1 en 2 thans strafbaar overeenkomstig de artikelen 1, 2, 99 § 1-1°, 146-1°, 146-9° lid, 147, 148, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening dd. 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999)

B/ Bij inbreuk op de artikelen 42 § 1-1, 66 (1°, 2°, 3° en 5° lid) en 68 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996 (B.S. 15.03.1997), door het uitvoeren van werken, het in stand houden ervan, door het verkavelen van grondeigendom of hoe dan ook, inbreuk te hebben gemaakt op de voorschriften der bijzondere plannen van aanleg, op de bepalingen van de titels II en III of op die van de verordeningen vastgesteld ter uitvoering van titel III en van het eerste hoofdstuk van titel IV van voormelde wet, door namelijk zonder voorafgaande schriftelijke en uitdrukkelijke vergunning van het College van Burgemeester en Schepenen te hebben gebouwd, een grond gebruikt voor het plaatsen van n of meer vaste inrichtingen, te hebben afgebroken, herbouwd of een bestaande woning te hebben verbouwd (instandhoudings- of onderhoudswerken uitgezonderd), in casu:

de sub A1 omschreven toestand in stand gehouden te hebben in de periode gaande van 24 maart 1997 tot en met 30 april 2000.

De feiten onder de tenlastelegging B thans strafbaar overeenkomstig de artikelen 1, 2, 99 § 1-1°, 146-1°, 146-9° lid, 147, 148, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening dd. 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999).

C/ Bij inbreuk op de artikelen 1, 2, 99 § 1-1° (en §3), 146-1°, 146-9° lid, 147, 148, 149 en 204 van het decreet houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening dd. 18 mei 1999 (B.S. 08.06.1999) de bij artikel 99 1-1 bepaalde handelingen, werken of wijzigingen zonder voorafgaande vergunning te hebben uitgevoerd, voortgezet of in stand gehouden, door namelijk zonder voorafgaande stedenbouwkundige vergunning te hebben

gebouwd, op een grond n of meer vaste inrichtingen te hebben geplaatst, een bestaande vaste inrichting of bestaand bouwwerk te hebben afgebroken, herbouwd, verbouwd of uitgebreid, met uitzondering van instandhoudings- of onderhoudswerken, in casu:

de sub A1 omschreven toestand in stand gehouden te hebben in de periode gaande van 1 mei 2000 tot de uitvoering van het bevel tot dagvaarding, zijnde.

En:

2933 De **STEDENBOUWKUNDIG INSPECTEUR** van de Afdeling Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Monumenten en Landschappen, Bestuur Ruimtelijke Ordening te Antwerpen, waarvan de kantoren eertijds gevestigd waren te 2018 Antwerpen, Copernicuslaan 1 bus 9, nu te 2018 Antwerpen, Lange Kievitstraat 111/113 bus 55.
--EISER TOT HERSTEL--
--hebbende als raadsman mr. , advocaat te -

* * * * *

Gezien de stukken van het dossier.

Gelet op de behandeling dezer zaak ter openbare zitting van 9 oktober 2008.

Gehoord eiser tot herstel de Stedenbouwkundig Inspecteur van het Vlaams Gewest, in zijn middelen en uitleg, ontwikkeld door mr. voornoemd, en gelet op de door hem neergelegde conclusies, aanvullende conclusies en stukkenbundel.

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn vordering.

Gehoord eerste en tweede beklagde in hun verdedigingsmiddelen, ontwikkeld door mr. loco mr. advocaat te , en gelet op de door hen neergelegde aanvullende conclusies, vervangende syntheseconclusies en stukkenbundel.

Gehoord derde en vierde beklagde in hun verdedigingsmiddelen, ontwikkeld door mr. advocaat te

In feite

Beklaagden zijn eigenaars van percelen grond, gelegen te , kadastraal gekend (eigendom van het echtpaar) en (eigendom van het echtpaar

Deze percelen zijn overeenkomstig het gewestplan gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Het wordt niet ontkend door beklaagden dat ze in 1989 een oude schuur hebben afgebroken en op de scheiding tussen hun percelen een gebouw optrokken in betonblokken met zwarte golfplaten als dakbedekking en dit zonder voorafgaande bouwvergunning.

De heer _____ poneert bij zijn ondervraging op 23 november 1999 dat vanaf het moment dat hij op de hoogte was van de noodzakelijkheid van een bouwvergunning deze heeft ingediend (stuk 28 strafdossier).

Op 6 februari 1998 werd alleszins een ongunstig advies uitbracht door de gemachtigd ambtenaar (stuk 27 strafdossier).

Op 9 februari 1998 werd door het College van Burgemeester en Schepenen van een weigering van bouwvergunning afgegeven voor de regularisatie van het bouwen van stallen.

Op 6 maart 1998 werd beroep aangetekend bij de Bestendige Deputatie tegen de weigering van bouwvergunning.

In haar zitting van 30 juli 1998 besluit de Bestendige Deputatie om het beroep niet in te willigen en geen bouwvergunning te verlenen.

Tegen de niet-inwilliging werd beroep aangetekend bij de minister.

Die besluit op 13 oktober 1999 om het aangetekende beroep te verwerpen.

Op 22 februari 2001 werden beklaagden gedagvaard wegens

- A1 de wederrechtelijke oprichting van een loods van 11 x 16 m, paardenstallen 4,2 x 11 m en toegangsweg tussen 1 januari 1989 en 31 oktober 1990
- A2 instandhouding van 1 januari 1989 tem 24 maart 1997
- B instandhouding van 24 maart 1997 tot en met 30 april 2000
- C instandhouding van 1 mei 2000 tot bevel dagvaarding.

Gelet op de wijziging van het decreet met betrekking tot de ruimtelijke ordening (de dato 13 juli 2001) werd door de architect van beklaagden een nieuwe regularisatieaanvraag ingediend wat evenwel opnieuw werd verworpen (ministerieel besluit de dato 14 november 2005).

Ten gronde

De aan beklaagden ten laste gelegde feiten dienen geactualiseerd en gepreciseerd als volgt: ' de feiten thans strafbaar gesteld zijnde overeenkomstig de artikelen 99, 146, 149 150, 151, 153, 160 en 204 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals gewijzigd bij artikel 2 van het decreet van 28 september 1999, artikelen 16, 36, 38, 64 van het decreet van 26 april 2000, artikelen 4 en 10 van het decreet van 13 juli 2001, artikelen 2 en 3 van het decreet van 1 maart 2002, artikelen 6 en 7 van het decreet van 8 maart 2002, artikelen 7, 8, 9, 11 en 12 van het decreet van 4 juni 2003 en artikelen 46,47 en 48 van het decreet van 21 november 2003.'

De feiten op zich werden hierdoor niet gewijzigd.

Wat betreft de ontvankelijkheid van de vordering

Beklaagden werpen in conclusies in limine-litis de onontvankelijkheid op bij gebrek aan overschrijving van de dagvaarding in de registers van de hypotheekbewaarder.

Overeenkomstig artikel 160 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening dient iedere dagvaarding voor de correctionele rechtbank op grond van artikel 146 DRO overgeschreven op het hypotheekkantoor en in het vergunningen register.

Deze verplichte overschrijving werd evenwel correct uitgevoerd op 9 maart 2001.

De strafvordering is derhalve wel degelijk ontvankelijk

Wat betreft de gegrondheid

Beklaagden worden vervolgd zowel voor de oprichting als de instandhouding van de wederrechtelijk opgerichte loods, paardenstallen en toegangsweg.

1. De instandhouding (tenlastelegging A2, B en C)

Bij arrest nr. 14/2005 van 19 januari 2005 heeft het Grondwettelijk Hof, navolgend aan het eerdere arrest nr. 136/2004 van 22 juli 2004, klaarheid verschaft omtrent de juiste draagwijdte van de vastgestelde ongrondwettigheid van bepaalde voorwaarden voor strafbaarstelling van het instandhouden van stedenbouwmisdrijven.

Het Hof heeft in artikel 146 derde lid van het decreet van 18 mei 1999, zoals gewijzigd door het decreet van 4 juni 2003 de woorden 'voor zover ze geen onaanvaardbare stedenbouwkundige hinder veroorzaken voor de omwonenden of voor zover ze geen ernstige inbreuk vormen op de essentiële stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming krachtens het ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg' vernietigd.

Derhalve kan het instandhouden van niet behoorlijk vergunde werken of handelingen thans enkel nog strafbaar worden gesteld voor zover de werken of handelingen gelegen zijn in ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Dit begrip wordt omschreven in het vierde lid van artikel 146 DRO, en van die omschrijving vond het Grondwettelijk Hof in zijn arrest van 19 januari 2005 wel dat het voldeed aan het legaliteitsbeginsel.

De gebieden die worden opgesomd in dit vierde lid zijn de groengebieden, natuurgebieden, natuurgebieden met wetenschappelijke waarde, natuurreservaten, natuurontwikkelingsgebieden, parkgebieden, bosgebieden, valleigebieden, brongebieden, agrarische gebieden met ecologische waarde of belang, agrarische gebieden met bijzondere waarde, grote eenheden natuur, grote eenheden natuur in ontwikkeling en de ermee vergelijkbare gebieden (aangegeven in ruimtelijke uitvoeringsplannen of plannen van aanleg), alsook de beschermde duingebieden en voor het duingebied belangrijke landbouwgebieden, aangewezen krach-

tens het decreet van 14 juli 1993 houdende maatregelen tot bescherming van de kustduinen.

In casu dient derhalve onderzocht of kwestieuze percelen waar de wederrechtelijke gebouwen werden opgericht, gelegen zijn 'in ruimtelijk kwetsbaar gebied'.

Het gewestplan duidt de plaatselijke bestemming aan als zijnde 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied en woongebied in functie van de voorliggende (cfr. herstellvordering de dato 9 februari 2000).

Beklaagden verdedigen de stelling dat 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' niet werd opgenomen in artikel 146, 4° lid DRO, terwijl eiser in herstel het tegendeel poneert en 'landschappelijk waardevol agrarisch gebied' bestempelt als 'ruimtelijk kwetsbaar gebied'.

Alle gebieden (opgesomd in hogervermeld 4° lid) zijn vrij gemakkelijk te situeren op de gewestplannen, of op de plannen opgemaakt in uitvoering van het decreet Natuurbehoud of het Duinendecreet.

Voor één gebied is dat niet het geval namelijk 'agrarische gebieden met bijzondere waarde' vindt men niet terug, noch in het K.B. van 28 december 1972, noch in enig afzonderlijk gewestplan.

Landschappelijk waardevolle agrarische gebieden daarentegen zijn een begrip dat wel voorkomt in het K.B van 28 december 1972.

Artikel 15 van dit K.B. vermeldt onder punt 4,61: 'de landschappelijk waardevolle gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapontwikkeling te doen'.

Alhoewel in de rechtspraak meermaals werd geoordeeld dat 'landschappelijk waardevolle agrarische gebieden' de 'agrarische gebieden met bijzondere waarde' zijn in de zin van artikel 146, vierde lid, DRO heeft de overheid nooit aangenomen dat landschappelijk waardevolle agrarische gebieden een ruimtelijk kwetsbaar gebied waren (zie onder meer Kroniek ruimtelijke ordening (1999-2007) Boes, in R. W. 2007-2008, nr. 43).

In casu kan geen sprake zijn dat de kwestieuze percelen in aanmerking dienen genomen als 'agrarisch gebied met bijzondere waarde' wegens de bescherming en handhaving van de schoonheidswaarde van het landschap.

Immers, voorafgaandelijk aan de huidige vervolging van beklagde en zelfs voordat het Gewestplan het gebied als landschappelijk waardevol bestemde was op kwestieus perceel reeds een schuur en stalling aanwezig.

Dit blijkt uit de objectieve vaststellingen zoals die blijken uit het proces-verbaal van 30 november 1999 (stuk 42 strafdossier):

' Betreft een gebouw opgetrokken in grijze betonblokken met zwarte golfplaten als dakbedekking. Het gebouw doet dienst als paardenstallingen en bergplaats. ... In het verleden stond een oude schuur op het perceel ernaast, nl. ..., deze werd volledig afgebroken en het nieuwe gebouw werd gebouwd op de scheiding. Tussen de 2 familieleden die de percelen erfden werd overeengekomen om het gebouw in de huidige vorm op te trekken. Deels op perceel ... en deels op .....'

Tevens blijkt uit het door beklagde voorgebrachte afschrift van het gewestplan dat de wederrechtelijke constructies gelegen zijn in een structureel aangetast gebied aan de rand van het agrarisch gebied tegen het centrum van dat ingekleurd is als zuiver woongebied.

Dit wordt trouwens bevestigd in het Ministerieel besluit houdende verwerping van het beroep de dato 14 november 2005 waar in de motivering op pagina 4, 4° alinea wordt vermeld:

' overwegende dat het perceel gelegen is aan de rand van het landschappelijk waardevol agrarisch gebied, ten zuiden van het woongebied rond het centrum van ..'

Ook de stedenbouwkundig inspecteur poneert in een schrijven gericht aan het ambt van de Procureur des konings de dato 30 april 2002 expliciet:

' inderdaad maakt het perceel, ik schreef het eerder al, geen deel uit van de ruimtelijk kwetsbare gebieden, maar bij de beoordeling van een aanvraag, zal die ongetwijfeld bekeken worden tegen het licht van de landschapswaarde van het gebied.'

Dit standpunt werd nogmaals bevestigd door de stedenbouwkundig inspecteur welke in in een schrijven gericht aan het ambt van de Procureur des konings de dato 5 april 2004 expliciet stelt:

' ik wil van de gelegenheid gebruik maken om mijn standpunt in deze zaak aan te vullen, als volgt. Het artikel 7 van het decreet van 4 juni 2003 stelt dat een strafsanctie voor het instandhouden van een inbreuk kan opgelegd worden, voor zover niet gelegen in ruimtelijk kwetsbare gebieden (of geen onaanvaardbare hinder voor de omwonenden of voor zover geen ernstige inbreuk op de essentiële stedenbouwkundige voorschriften inzake de bestemming krachtens het ruimtelijk uitvoeringsplan of plan van aanleg). Het perceel is niet gelegen in een ruimtelijk kwetsbaar gebied, want in landschappelijk waardevol agrarisch gebied.'

Samenvattend dient dan ook gesteld dat kwestieuze percelen niet gelegen zijn in ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Aldus is er geen strafsanctie meer voorzien voor de feiten van instandhouding, voorzien in de tenlastelegging A2, B en C zodat beklagden uit dien hoofde dienen ontslaan van rechtsvervolging.

2. wat betreft de oprichting (tenlastelegging A1)

Uit de objectieve elementen in het strafdossier blijkt dat de wederrechtelijke werken werden uitgevoerd in 1989.

Nu deze feiten een aflopend misdrijf betreffen, is de strafvordering met betrekking tot de tenlastelegging A1 vervallen door verjaring.

Wat betreft de herstellvordering

De herstellvordering in zoverre geënt op de instandhouding werd ingediend en aanhangig gemaakt bij de inleidende dagvaarding die dateert van 22 februari 2001, dit is op een ogen-

blik dat de instandhouding in niet kwetsbaar ruimtelijk gebied nog strafbaar was, zodat de strafrechter over de herstelvordering nog uitspraak dient te doen.

Immers dateert de herstelvordering van vóór augustus 2003 en meer bepaald voor de inwerkingtreding op 22 augustus 2003 van het door het arrest nr. 14/2005 van het Grondwettelijk Hof de dato 19 januari 2005 gedeeltelijk vernietigde artikel 146,3° lid van het Stedenbouwdecreet dat het instandhoudingsmisdrijf inzake stedenbouw gedeeltelijk namelijk voor wat betreft niet ruimtelijk kwetsbare gebieden, niet langer strafbaar stelde.

De rechtbank dient derhalve de herstelvordering te onderzoeken op haar externe en interne wettigheid.

Beklaagden poneren in conclusies dat de herstelvordering de wettigheidstoets niet doorstaat nu de vordering per gewone brief en ondertekend door mevrouw werd overgemaakt aan de procureur des Konings.

Ze stellen dat deze dame - tot bewijs van het tegendeel - niet benoemd werd als gemachtigd ambtenaar c.q. stedenbouwkundig ambtenaar, en bijgevolg onbevoegd is om een herstelvordering in te leiden, motiverend dat delegatie vanwege de stedenbouwkundige inspecteurs aan hun aangestelden niet wordt toegestaan.

Evenwel is de herstelvordering van de handhavende overheid aan geen substantiële vormvoorschriften onderworpen (Cass. 7 oktober 2003, www.cass.be, rolnr. PO3O260N).

Bovendien blijkt uit de stukken in het strafdossier dat:

- de toenmalige stedenbouwkundige inspecteur dhr. in een brief van 30 april 2002 bevestigde de herstelvordering die ingeleid werd op 9 februari 2002 onveranderd te behouden;
- deze bevestiging nog werd herhaald in een brief gericht aan het Openbaar Ministerie op 5 december 2005 en uitgaande van de huidige stedenbouwkundige inspecteur mevrouw

Vooraleer evenwel verder te oordelen met betrekking tot de herstelvordering acht de rechtbank het gepast om voorafgaandelijk advies in te winnen van de Hoge Raad voor het Herstelbeleid nu blijkt dat de feiten zich voordeden in een ruimtelijk niet kwetsbaar gebied; alsdan kan ook verder geoordeeld worden aangaande de aangevoerde middelen ter zake van de herstelvordering met betrekking tot de motieven ervan, de redelijkheid, de opportuniteitsbeoordeling van de gevorderde herstelmaatregel en de aangevoerde schending van het evenredigheidsbeginsel.

Gezien de bepalingen van art. 44, 45 van het Strafwetboek; art. 3, 4, 21 tot 28 Wet van 17 april 1878; art. 2, 11, 12, 14, 31, 32, 34, 35, 36, 37 en 41 der wet van 15 juni 1935.

OM DEZE REDENEN,

DE RECHTBANK,
vonnissende op tegenspraak,

Actualiseert de aan beklagde ten laste gelegde feiten:

‘ de feiten thans strafbaar gesteld zijnde overeenkomstig de artikelen 99, 146, 149, 150, 151, 153, 160 en 204 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, zoals gewijzigd bij artikel 2 van het decreet van 28 september 1999, artikelen 16, 36, 38, 64 van het decreet van 26 april 2000, artikelen 4 en 10 van het decreet van 13 juli 2001, artikelen 2 en 3 van het decreet van 1 maart 2002, artikelen 6 en 7 van het decreet van 8 maart 2002, artikelen 7, 8, 9, 11 en 12 van het decreet van 4 juni 2003 en artikelen 46, 47 en 48 van het decreet van 21 november 2003.’

Verklaart de strafvordering met betrekking tot de tenlastelegging A1 vervallen door verjaring.

Zegt voor recht dat er geen strafsancie meer geldt voor de tenlasteleggingen A2, B en C en ontslaat beklaagden desbetreffend van verdere rechtsvervolgning.

Legt de herstellvordering voor eensluidende advies voor aan de Hoge Raad voor het Herstelbeleid.

Beveelt de heropening der debatten ter openbare zitting dezer Rechtbank, zelfde Kamer, op: **donderdag 28 mei 2009, te 09.00 uur**, zaal A, gerechtsgebouw “Het Kasteel”, Kasteelplein 1, 2300 Turnhout.

Legt de kosten met betrekking tot de strafvordering ten laste van de Belgische staat.

Houdt de beslissing over de kosten met betrekking tot de herstellvordering aan.